

5. Rovnost mužů a žen

ZAŘAZENÍ DO RVP:

- Dítě a ten druhý: rozvoj prosociálního chování, respektu a tolerance
- Dítě a společnost: upevňování společenských návyků a mravních postojů, rozvoj ohleduplné autenticity, rozvoj aktivního postoje ke světu a k životu

ZNALOSTI:

- děti si uvědomují existenci typicky ženských a mužských povolání
- dokážou se zamyslet nad existencí nerovnosti mezi ženami a muži
- dokážou vztáhnout nabyté vědomosti na konkrétní situace v životě
- uvědomují si fyzické, ale i společenské rozdíly mezi ženami a muži

POSTOJE:

- děti se učí empatii k ostatním
- uvědomují si význam pomoci a spolupráce
- respektují odlišnosti
- rozumí principu rovných příležitostí pro všechny, na základě schopností a dovedností konkrétního člověka

POMŮCKY: šátek pro každého, švihadla, židle, předměty na překážkovou dráhu

Cíl OSN:

Dosáhnout genderové rovnosti a posílit postavení všech žen a dívek.

Postavení žen a mužů je ve světě značně proměnlivé. Některé rozdíly jsou dány politikou jednotlivých států, a projevují se tedy na státní úrovni, jiné jsou ovlivněny společenskými, náboženskými či kulturními zvyklostmi v širší oblasti. Genderová rovnost znamená zaručení stejných práv, příležitostí a svobod pro všechny, muže i ženy. Genderová rovnost neznamena stejnost mužů a žen, naopak, uznává odlišnosti a připisuje všem stejná práva.

I přes veškeré snahy o genderovou rovnost existuje na světě řada diskriminačních opatření, především vůči ženám. Pátý cíl tedy chce odstranit všechny formy diskriminace a genderové nerovnosti. Bojuje proti násilí na ženách, obchodu s lidmi a sexuálnímu či jinému vykořisťování. Důraz je kladen též na zajištění rovných příležitostí, tedy to, aby se ženy mohly účastnit politického, ekonomického a veřejného života a aby měly stejný přístup k ekonomickým zdrojům. Tento cíl také usiluje o zákaz dětských, předčasných i nucených sňatků.

Genderová nerovnost se ale týká i těch zemí, které rovnosti mezi muži a ženami na první pohled již dosáhly. Typickým problémem je nepoměr v platovém ohodnocení. Za stejnou práci či pozici získávají muži často větší finanční ohodnocení než ženy. Problémem je také mizivé zastoupení žen na vysokých pozicích a v politice. OSN si klade za cíl odstranit i tyto formy nerovnosti a zajistit všem lidem rovnocenné podmínky a příležitosti.

Plné znění SDG 5 naleznete [zde](#).

**VÍCE INFORMACÍ
O CÍLECH
UDRŽITELNÉHO
ROZVOJE NALEZNETE
[ZDE](#).**

**VIDEO: CÍL 5:
ROVNOST MUŽŮ A ŽEN**

**KOMIKS:
„ROVNOST MUŽŮ A ŽEN“**

**TRVÁNÍ:
45—60 MIN**

Motivační pohádka

Byl jeden les a vprostřed lesa strom. A v tom stromě díra a v díře sova Jířa. Ta má plno kamarádů, pro každého moudrou radu.

Sova Jířa se zná se všemi zvířátky v lese, od nejmenšího mravenečka po rodinu medvědů, která má doupeč nedaleko jejího stromu. S každým si rozumí a je ráda, když se mu v životě daří. A všem vždy drží všechny perutě, když je čeká něco významného.

A dnes byl pro její kamarádku veverku Věrku velmi významný den. Věrka si totiž už odmala moc přála dát se k hasičům. Celé měsíce pilně trénovala lezení po žebříku s hadicí, skoky přes překážky, cvičila svaly i postřeh a všemožně se snažila připravit, aby z ní byla dobrá požárnice. A konečně hasiči pořádali nábor.

Veverka Věrka si ráno učesala kožich, pořádně se nasnídala a zvesela se vydala k zápisu. Hasičská stanice byla v jeskyni uprostřed lesa, aby mohl hasičský sbor dorazit rychle do všech jeho koutů. Věrka dorazila na místo a rozhlédla se kolem. Na nábor dorazilo jenom pár zvířátek – byl tu orel Olda, krtek Lojza a pár medvědů. U vchodu do jeskyně seděl za stolem náčelník hasičů – ježek Ota. Veverka Věrka zamířila právě k němu.

„Co si přejete, paničko?“ zabrblal Ježek u přijímacího stolku.

„Jdu se přihlásit na místo hasiče,“ odpověděla odhodlaně Věrka.

Ježek se ale pichlavě rozesmál. „Vy jste mi ale veselá kopa. Práce hasiče rozhodně není pro holky.“

Věrka na něj vykulila oči. „Proč by práce hasiče neměla být pro holky?“

„To je snad jasné,“ opáčil náčelník Ota. „Je to nebezpečné a vyžaduje to výdrž, sílu a obratnost. Nechte to na pořádných chlapech a raději si založte salón na péči o dráčky,“ vysmíval se Věrce.

„Náčelníku, ale já jsem silná a odvážná veverka!“ nedala se Věrka. „Každý den skáču z větve na větev, musím proto být mrštná a mít pro strach uděláno. Kromě toho jsem celý rok trénovala šplh s hadicí a běh přes překážky. Klidně si mě vyzkoušejte, uvidíte sám!“

Ježek se ale na Věrku zamračil a povídá: „Dámo, ještě nikdy jsem neslyšel, že by holka mohla být hasič. To je práce pro kluky. Jestli máte dlouhou chvíli, můžete si támhle vzít jehlu a nit a zašít mi děravou uniformu. To je práce pro holku!“

Veverka se nadechla a chtěla mu od plic něco povědět, nakonec si to ale rozmyslela a smutně se vrátila na svůj strom, kde na ni čekala sova Jířa. Ta si hned všimla, že Věrka není v pořádku.

„Co se stalo, Věrko? Nepovedly se ti zkoušky?“

„Kdyby! Ani mě k nim nepustili. Prý to není pro holky. Ježek náčelník říkal, že holky u hasičů mohou leda tak zašít děravé uniformy!“

Sova Jířa se rozzlobila a urputně přemýšlela. Tohle by přece nešlo. Z Věrky by přece byla skvělá požárnice – je mrštná, šikovná a odvahy má na rozdávání. Takové hasiče les potřebuje, holka nebo kluk!

A pak na to Jířa přišla! „Když chtějí chlapa, mají ho mít,“ rozesmála se. Z chmíří a peříčka vyrobila pořádný knír a přilepila ho Věrce pod nos. Pár drobných úprav a z veverky Věrky byl rázem veverčák Karel. To vám byla podívaná!

Věrka se vydala znovu na zápis. Ježek si ji bez okolků zapsal a hned ji vyzkoušel na překážkové dráze, ze šplhu s hadicí a skoku do dálky. Měla nejlepší výsledky ze všech.

Ježek byl nadšený. Nechal nastoupit celý hasičský sbor a přede všemi Věrce gratuloval ke skvělým výsledkům a získání místa ve sboru.

A to byla její chvíle. Jedním pohybem sundala knír, upravila si kožich a rázem tu místo Karla stála opět veverka Věrka. Všichni strnuli úžasem.

„To koukáte!“ otočila se Věrka na náčelníka. „A to jste mě ani ke zkouškám nechtěl pustit. Protože jsem holka, taková hloupost! Je přece jedno, jestli kluk, nebo holka. Důležité je to, jací jsme a co umíme. Každý by měl přeci mít možnost dělat to, co mu jde nejlépe.“

Ježek náčelník musel dát Věrce za pravdu. Přivítal ji do sboru a omluvil se, že ji podceňoval. Příště, až přijde nějaká holka na hasičský nábor, dá jí šanci předvést, co umí – stejně jako všem ostatním. Nikdo by přece neměl být zvýhodňovaný ani odmítaný jen proto, jestli je kluk, nebo holka.

Sova Jířa to celé pozorovala z nedalekého stromu a říkala si, že to ani nemohlo dopadnout lépe. Z Věrky je požárnice a ježek Ota i ostatní zvířátka pochopili, že opravdu záleží jen na našich schopnostech a dovednostech. Hurá!

Diskuse

Popovídejte si s dětmi o pohádce a společně se pokuste identifikovat důležité body a témata. Co se stalo veverce Věrce? Proč ji nepustili ke zkouškám do hasičského sboru? Jak to vyřešila?

Mohou se i lidé potýkat s podobnými problémy? K zamyšlení můžete využít následující otázky:

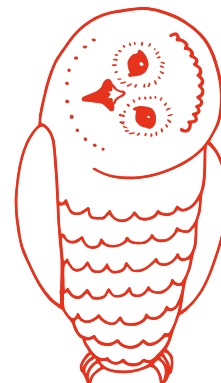
- Jaké jsou rozdíly mezi holkami a kluky? **Fyzické, ale i společenské.**
- Stalo se vám někdy, že vám někdo něco zakázal, protože jste holka nebo kluk?
- Nebo že jste něco museli proto, že jste holka nebo kluk?
- Je nějaké zaměstnání, které je podle vás jen pro muže? Nebo pouze pro ženy? Proč si to myslíte?
- Čím byste chtěli být až vyrostete?

PRO CHYTRÉ HLAVY: Nerovnost v postavení žen a mužů je ve světě různá. Například v České republice se projevuje v rozdílném finančním ohodnocení – za stejnou práci dostávají ženy v průměru až o pětinu méně peněz než muži. V jiných zemích je nerovnost daleko hlubší, například v Saudské Arábii nemohly ženy donedávna ani řídit auto či cestovat bez svolení muže. Jinde je zase holkám upíráno vzdělání a místo školy musí pracovat či pomáhat v domácnosti, i proto jsou ze všech negramotných lidí na světě dvě třetiny ženy.

ŘÍKANKA

*Máme ruce, máme nohy,
stejně věci dovedem.
Každý máme svoje vlohy
a něco zas nesvedem.
Není ale určující,
jaké máme pohlaví.
Každý šanci zaslouží si,
rozhoduje, co kdo ví.*

Blok her

1. HASIČSKÁ ROZCVIČKA

V pohádce jsme se dozvěděli, jaké měla veverka Věrka potíže s přijetím k hasičskému sboru. A to všechno jen proto, že je holka. Pojdme si teď ukázat, že pravým hasičským výcvikem může projít holka i kluk.

ÚKOL: Ukažte si společně pohyby, které hasiči potřebují při práci. Procvičit si můžete dřepy, kliky, běh na místě, běh s břemenem, skok do dálky, skok do výšky. Vše, co se hasičům může hodit.

2. TVOŘÍME HASIČSKOU HADICI

POMŮCKY: šátek pro každého

Hasiči potřebují ke své práci spoustu věcí. Jaké to jsou? Potřebují auto, oblek, hasicí přístroj, ale hlavně hasičskou hadici. Zároveň je ale pro ně důležitý správný tým, na který se mohou spolehnout. Při požáru musí spolupracovat a jeden druhému pomoci, pokud je potřeba. Pojdme takový tým společně vytvořit! První věc, kterou budeme potřebovat, je hasičská hadice.

ÚKOL: Děti rozdělte do dvou skupin a každému dítěti dejte jeden šátek. Jejich úkolem bude navázat šátky na sebe a vytvořit hasičskou hadici, která bude tak dlouhá, aby dosáhla až k požáru, který dětem symbolicky vytvoříme v odlehlé části třídy. Společně potom děti hadicemi požár „uhasí“.

3. HASIČSKÝ VÝCVIK

POMŮCKY: hasičské hadice z předchozí aktivity, švihadla, židle, předměty na překážkovou dráhu

Náš požární tým už má potřebné vybavení. Musíme se ale ještě naučit, jak ho používat! Nastává tedy čas na tvrdý hasičský výcvik. Ukážeme si, jak spolupracovat a uhasit každý požár!

ÚKOL: Zachovejte skupiny z předchozí aktivity. Každý tým si nese svou hadici a plní pokyny. Cílem je nacvičit cestu k požáru a uhasit ho po překonání překážky. Můžete si vybrat z následujících tipů či jinak nasimulovat obtížný terén, ve kterém se požárníci při zásahu pohybují.

- Na zem natáhněte provazy (švihadla), které budou děti přeskakovat.
- Z provazů vyrobte bludiště, kterým děti musí proběhnout.
- Ze židlí a nábytku vytvořte překážkovou dráhu – děti musí prolézt, přelézt a dostat se k požáru.
- Uspořádejte závody o to, který tým se dokáže s hadicí dostat rychleji z jednoho konce na druhý.

Po splnění výcviku děti oceňte za dobrou spolupráci a připomeňte, že to zvládli chlapci i děvčata stejně dobře. Neznamená to, že se všichni musíme stát hasičem. Každý si můžeme svobodně zvolit, kým chceme být, podle svých zájmů a talentu. Nezáleží, zda jsme kluk nebo holka, záleží, co nás baví a v čem jsme šikovni. Naši budoucnost neurčuje naše pohlaví, ale naše schopnosti.

4. ČÍM BYCH CHTĚL/A BÝT?

Každý z nás je v něčem dobrý a něco mu zase tolik nejde. Podle toho si také volíme, čím chceme být. Kluk nebo holka, každý by měl mít šanci dělat to, co má rád a co ho baví. Pojďme si o tom společně popovídat!

ÚKOL: Posadte se s dětmi do kroužku. Každý by měl mít šanci říct, co ho baví nebo v čem je šikovný. Můžete nechat děti spolupracovat – například každý řekne o kamarádovi sedícím vpravo, v čem je šikovný. Někdo umí zpívat, malovat, hrát fotbal. Ostatní děti potom zkusí navrhnout, v kterých povoláních se taková dovednost může hodit.

Na tuto aktivitu můžete volně navázat reflexí.

5. REFLEXE

Společně se zamyslete nad tím, co jste se v uplynulé hodině naučili. Stejně jako veverka Věrka v pohádce i lidé se mohou stát, čím chtějí – ať holky či kluci. To znamená, že holky i kluci by měli mít rovné příležitosti v životě, proto také mluvíme o rovnosti mezi pohlavími. To neznamená, že jsme všichni stejní, každý z nás je jedinečný a umí jiné věci. Proto by měl mít každý šanci zvolit si povolání podle svých schopností a zájmů.

Pomocí otázek a diskuse se společně zamyslete a zrekapitulujte obsah lekce. Co si děti z aktivit odnesly? Jak vnímají postavení žen a mužů (holek a kluků)? Souhlasí s ideou rovnosti mezi pohlavími, nebo si myslí něco jiného? Existují vyloženě mužská/ženská povolání? Jaká to jsou? Jaká je realita v jejich rodině/nejbližším okolí?

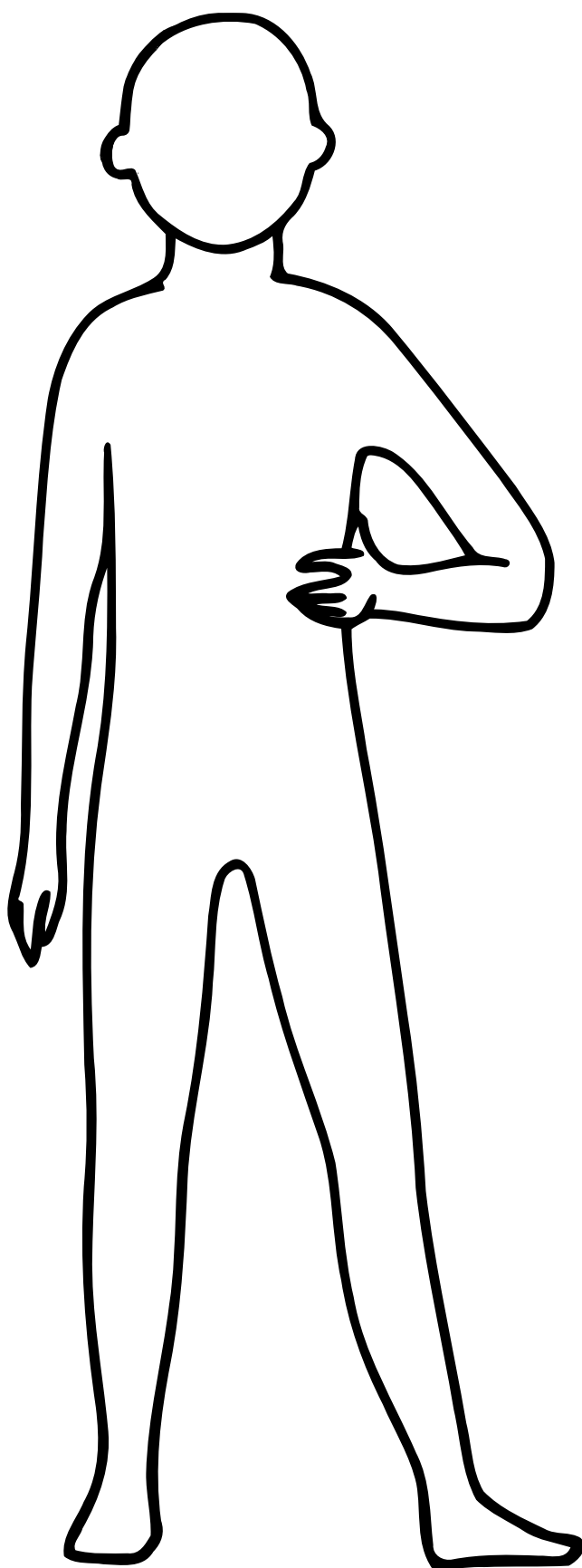
6. PRACOVNÍ LIST

Je mnoho povolání, která jsou přisuzována výhradně jednomu pohlaví. Znáte nějaké?

Proberte příklady povolání po jednom podle pohlaví (policista, popelář, detektiv, automechanik / kadeřnice, sekretářka, učitelka, letuška, uklízečka) a u každého se s dětmi zamyslete, proč jej může vlastně vykonávat každý.

ÚKOL: Děti dokreslí postavu na pracovním listu tak, aby vykonávala povolání přisuzované opačnému pohlaví (tj. policistka, stevard, kadeřník...). Zeptejte se dětí, zda znají někoho takového. Mohou nakreslit přímo jeho. Pracovní list mohou doplnit o pozadí a další prvky.

Doplňkové činnosti

1. JAK JE TO JINDE VE SVĚTĚ?

Ve spoustě zemí nemají ženy a muži (holky a kluci) stejná práva a příležitosti. Většinou to mají těžší holky – nemohou třeba chodit do školy a potom jim chybí vzdělání. Nebo nemohou vlastnit majetek – to mohou jen muži. V některých zemích nemohly ženy donedávna ani řídit auto! Přečtěte dětem text a společně si o něm povídejte. Bylo v něm něco špatné? Nebo jinak než u nás? Jak to, že Akifa nemohla chodit do školy?

INFOBOX: Akifa žije v malé africké vesnici v Jižním Súdánu. Je jí 12 let a má dva bratry a jednu sestru. Stejně jako většina lidí ve vesnici i rodiče Akify mají velmi málo peněz. Všechny děti proto musí pomáhat a přispívat svou prací do rodinného rozpočtu. Akifa by ale raději chodila do školy, jako její bratři. V Jižním Súdánu je ale začít chodit do školy pro dívku problém. Školy jsou určeny primárně pro chlapce, často v nich například chybí holčičí toalety. Vzdělání se také neslučuje s tradiční rolí dívky – pečovat o domácnost, vdát se a založit vlastní rodinu. I z toho důvodu investovali rodiče Akify raději do vzdělání svých synů a Akifa a její sestra pomáhají v domácnosti. Obě děvčata jsou již téměř dospělá a brzy jim rodiče začnou hledat ženicha. Akifa se ale vdávat nechce. Ráda by se naučila číst a psát, jejím snem je odejít do hlavního města Juba a pracovat tam. Občas si od bratrů tajně půjčuje školní sešity a snaží se pochopit, co se v nich píše. Spoustu věcí by ale potřebovala vysvětlit – bohužel není nikdo, kdo by podpořil její touhu po vzdělání. Rodiče jsou negramotní a oba bratři nemají na Akifu čas, neboť když nejsou ve škole, pomáhají rodičům na poli.

2. CO MÁME SPOLEČNÉHO? A CO ZASE NE?

Posadte se s dětmi do kruhu a zkuste přijít na to, co máte všichni společného. Využít můžete níže uvedené nápady. V závěru každého „kola“ upozorněte děti, že se přihlásili kluci i holky. Hru můžete libovolně upravit a poukázat i na rozdíly.

Kdo z vás, děti..?

- Má rád maminku a tatínka?
- Má sourozence?
- Má doma pejska?
- Rád hraje na nějaký hudební nástroj?
- Má rád čokoládu?
- Rád běhá?
- Kdo má rád léto? A kdo zase zimu?

3. NAMALUJTE KAMARÁDA

Nechte děti pracovat ve dvojicích nebo samostatně. Jejich úkolem bude namalovat sebe a svého kamaráda opačného pohlaví při nějaké společné činnosti.

4. CO DĚLÁ TÁTA S MÁMOU?

Povídejte si společně o tom, jaké zaměstnání vykonávají rodiče. Určitě objevíte spoustu netradičních a zažitým stereotypům se vymykajících povolání!

Užitečné odkazy

Video – Rovnost holek a kluků: https://www.youtube.com/watch?v=AHAsXsz4vuE&ab_channel=edecka1

Projekt byl podpořen z prostředků České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí v Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

